

Jaarverslag van de werkgroep Wolterholten.

Zoals elk jaar is door de Gemeente gezorgd voor het snoeien van de meidoornhaag en de linden en voor het ophalen van de hoop tuinafval. Gerard Galema heeft schoffelwerk gedaan en Hein van der Vliet heeft enkele keren geattendeerd op vernielingen en noodzakelijke reparaties.

Dan nu wat ik zelf heb gedaan. In het voorjaar is het gras gemaaid. Bij inspectie van de vijver bleek er al weer veel drijfgras langs de oevers te groeien. Enkele jaren geleden was de vijver grotendeels dichtgegroeid met dit gras. Het is toen een inspannend karwei geweest om dit uit de vijver te verwijderen. Om herhaling daarvan te voorkomen ben ik het gras gaan wegtrekken met een sloothaak. Daarbij zijn de door Hein aan de noordoever geplante boterbloemen beschadigd, wat jammer is. Ik wist niet dat ze waren geplant en ze waren me bij het bekijken van de oeverbegroeiing niet opgevallen. Zulks in tegenstelling tot de in de vijver geplante exemplaren van waterdrieblad die ik wel opmerkte en natuurlijk spaarde. Daarna was de zuidkant van de vijver aan de beurt. Ik schrok van een wilde eend die met veel lawaai opvloog van haar nest dat ze in het te verwijderen gras had gemaakt. Ze was blijven zitten tot ik het nest op twee meter naderde. Er lagen veel eieren in het nest. Als ik haar eerder had gezien had ik dit nest natuurlijk niet verstoord.

Hein meldde dat een paar borden met namenlijsten van gesteenten van de palen waren gerukt en vernield. In de uitzonderlijk warme zomer die we hebben gehad heeft de felle zonneschijn met veel UV licht ervoor gezorgd dat ook alle andere borden moeten worden vernieuwd. Het plastic van de borden is niet goed bestand tegen UV licht. Bij normale zomers blijven de borden meerdere jaren voldoende goed leesbaar; nu zijn ze in enkele maanden geheel zwart geworden. Alles moet worden vernieuwd. Ik ben bezig met het maken van nieuwe borden. Ze worden zeker niet voor de jaarwisseling geplaatst i.v.m. een vernieling d.m.v. vuurwerk die ook al eens heeft plaatsgevonden.

In deze zomer was het gras dor en is er niet gemaaid. Na verandering van het weer kwam de groei weer flink op gang en bij de daaropvolgende maaibeurt werd het de maaimachine te machtig. De wielophanging en de hoogtevinstelling begaven het. Daarom heb ik voor het werk op Wolterholten maar een nieuwe machine gekocht, bij Welkoop, voor een zeer schappelijke prijs.

De rondhouten paal, die het bij de grond afgerotte exemplaar zou moeten vervangen, was in de juiste dikte niet te verkrijgen. Ik heb hem vervangen door een duo van twee dunnere vierkante palen met een dwarsbalkje waarop de afsluitboom, opgesloten tussen beide palen, nu rust. Voor een stevige plaatsing in de grond heb ik een gat van een meter diepte gegraven. Onderin trof ik niet het verwachte leem doch lemig zand dat ongelijkmatig bruin gekleurd was door ijzeroxiden. De werkgroep geologie heeft een paar leden die onder andere ook zand verzamelen. Zand van verschillende herkomst kan aanzienlijk verschillende eigenschappen hebben, wat met een binoculaire microscoop goed te zien is. Zij hebben nu ook het Wolterholten zand in hun collectie.

Ondanks de tegenmaatregelen van vorig najaar en dit voorjaar heeft de woekerende Guldenroede (*Solidago canadensis*) zich weer uitgebreid, ook naar plaatsen waar hij niet door wortelgroei kan komen. Dat moet dus door zaad komen. Ik heb veel planten met wortelstukken verwijderd. Helaas kon ik dit werk niet afmaken en daarom heb ik zoveel mogelijk de zaadpluimen verwijderd om uitzaaing te minimaliseren. Nu nog wat leuks: op de parkeerplaats stond dit najaar nabij de kalksteen een bloeiend exemplaar van Bilzekruid. Dit is een tot de Nachtschaden behorende zeer giftige plant die met nummer 3 op de Rode lijst van bedreigde soorten staat. Collega Erik Sixma, die langsfietste en even een praatje kwam maken, kon het me zo vertellen toen ik de plant aanwees. Ik heb het nagelezen in een

plantenboek.

Bij het determineren van de gesteenten van het geologisch monument is Wietze Bosga, destijds voorzitter van de werkgroep geologie, geholpen door een viertal zeer goede kenners van die materie. Zij zijn er echter geen van allen goed uitgekomen bij steen 1 die links van de toegang naar het monument ligt. Men kwam niet verder dan de veronderstelling dat het zou gaan om een onbekend gesteente uit het hoge noorden van Zweden. Henk Scheerboom, leider van de cursus gesteenteherkenning te Schokland, kwam met zijn ook ter zake kundige vrouw Ans weer eens een kijkje nemen op het geologisch monument. Gelukkig toeval wilde dat ik er aan het werk was en dat mijn vrouw er ook was. We hadden kort ervoor in Schokland een gesteente besproken dat voorkomt in het zuidwesten van het vaste land van Finland. Daardoor hadden we de eigenschappen ervan nog goed in gedachten. We kwamen tot de conclusie (Henk het eerst) dat steen 1 een graniet is uit zuidwest Finland, waar men tweetalig is: Zweeds en Fins. Daarom zijn er twee namen voor met gelijke betekenis. Fins: Uusikaupunkigraniitti en Zweeds: Nystadgranit (in het Nederlands vertaald Nieuwstadgraniet) Het is een mooi exemplaar -met een relatief grove textuur- dat qua grijze tint en grofheid enigszins doet denken aan de in noord Zweden voorkomende Revsundgraniet, echter o.a. heel andere kwartsen heeft.

Door de zomerdroogte is het waterniveau in de vijver zeer sterk gedaald en is de leemkuil, ondanks de verstopte waterafvoer, droog komen te staan. De kuil is erg modderig geworden.

Ernst Kleis. Coördinator Wolterholten.